

Historia ya Falsafa

55 Maadili ya Kant

Na Dkt. Arthur Holmes wa Chuo cha Wheaton

Tunataka kuzingatia maadili ya Kant leo. Na nianze kwa kuwakumbusha kwamba mwishoni mwa ukosoaji wa sababu za vitendo, mwishoni mwa ukosoaji wake wa kwanza, anaonyesha kwamba ingawa, kwa upande wa kile anachokiita imani ya kimafundisho, kile tunachoweza kujua kimantiki, kimantiki, hatuwezi kuonyesha uwepo wa Mungu. Hata hivyo, inawezekana, kwa msingi wa maadili, kuthibitisha uwepo wa Mungu kimantiki.

Kwa hivyo kuna mabadiliko ya asili kati ya ukosoaji wa kwanza, kwa sababu safi, na ukosoaji wa pili kwa sababu ya vitendo. Wakati mwingine husemwa kwamba ukosoaji wa kwanza unashughulikia kitivo chetu cha kujua, ukosoaji wa pili na kitivo chetu cha nia, na ukosoaji wa tatu, ukosoaji wa hukumu, na kitivo cha hisia. Sawa, labda, lakini kwa vyovyote vile, ni katika ukosoaji wa pili ndipo unapopata wazo la utashi wa kimaadili ulioanzishwa, na uwajibikaji wa kimaadili, wajibu wa kimaadili, na kadhalika.

Sasa, utangulizi machache. Mojawapo ni maoni haya, kwamba kwa kusoma kwa mtu yeyote, Kant ni mkweli wa maadili. Hiyo ni kusema, anasisitiza kwamba kuna ukweli wa maadili usio na upendeleo, kuhusu sifa za maadili zisizo na upendeleo, kwamba kuna tofauti halisi za maadili kati ya mema na mabaya, kati ya wema na uovu.

Yeye ni mkweli wa maadili, kwa maana hiyo, ni mkweli wa usawa. Na sharti lake maarufu la kategoria, ambalo tutaliangalia, linatuambia jinsi tunavyoweza kujua tofauti hiyo kati ya mema na mabaya. Hata hivyo, uhalisia wake wa maadili unaendana sana na wasiwasi wa wengine mwishoni mwa karne ya 18.

Kuna hisia kwamba karne ya 18 inaweza kuelezewa kama enzi ya mgogoro wa maadili, kwa sababu matokeo ya mapinduzi ya kisayansi, mapinduzi ya Copernicus katika fizikia, yalikuwa, bila shaka, zamu ya sayansi ya kiufundi. Bila tereolojia. Kwa hivyo, bila dhana ya mema kama wazo linalojumuisha yote, ambalo kila kitu katika asili hujitahidi kuiga.

Matokeo yake yalikuwa kwamba mara tu baada ya mapinduzi ya kisayansi na wakati wake, kulikuwa na kutafuta njia mpya ya kushughulikia maswali ya kimaadili. Na tuliona katika Bacon, na ni kweli pia katika Descartes, aina ya toleo la awali la utilitarianism katika suala la kile kinachofanya kazi. Kulikuwa na maendeleo ya kisasa katika Thomas Hobbes, ambaye karne ya 18 ilimwona kama mtu asiye na sifa za hedonist, mtu anayeamua mambo kwa ukamilifu, bila kutambua hata chembe ya nia njema ya kibinadamu au ukarimu.

Huo ulikuwa usomaji wa Hobbes wa karne ya 18. Na tulipokuwa tukizungumzia kumhusu, nadhani nilisema kwamba haitokei hivyo. Kuna maelezo ya ukarimu katika wasiwasi wake na kadhalika.

Karne ya 18 pia ilimwita mtu asiyeamini Mungu kikamilifu. Na hiyo sivyo ilivyo wazi kabisa. Lakini kwa vyovyote vile, usomaji huo wa Hobbes ulisababisha wasiwasi mkubwa miongoni mwa wanafalsafa wa karne ya 18 kwa kutoa msingi fulani wa maadili.

Unaona wasiwasi kuhusu uhalisia wa maadili. Mojawapo ya hatua zilizochukuliwa kuelekea upande huo ilikuwa ni Uplatoni wa Cambridge, unakumbuka. Jengine, unaweza kusema, ni jaribio la John Locke la kusisitiza sheria asilia, sheria ya binadamu, katika asili ya busara ya wanadamu.

Nilikuwa nikisoma baadhi ya vitabu asubuhi ya leo. Niligundua kwamba Locke alikuwa karibu sana na binti wa Ralph Cudworth, ambaye alikuwa mshairi mkuu wa Cambridge Platonist. Unaona?

Na kukataa kwa Locke mawazo ya ndani kunaweza kuwa ni kukataa, kama tulivyosema hapo awali, kwa Uplatoni wa Cambridge. Lakini wakati huo huo, alishiriki wasiwasi wao wa msingi wa maadili. Hilo ndilo lilikuwa wasiwasi wa wanafalsafa hao wa maadili.

Watu kama Butler, Adam Smith, Shaftesbury, na Hutchison, ambao tuliwataja zaidi kuliko kitu kingine chochote. Na kwamba Shaftesbury alikuwa mwana wa familia ambapo Locke aliajiriwa kama mwalimu. Kwa hivyo alikuwa mwalimu wa Shaftesbury ambaye baadaye aliendeleza falsafa ya maadili.

Kwamba Shaftesbury alikataa mtazamo wa Locke kuhusu maadili na alitaka kuwa na kitu dhahiri zaidi. Na hivyo basi maendeleo ya wazo hilo la hisia ya maadili. Inasemekana kwamba David Hume alishawishiwa sana na wanafikra wa hisia ya maadili.

Kwa kweli, kuna tafsiri, tafsiri ya hivi karibuni ambayo imetengenezwa katika miaka kumi hivi iliyopita, kwamba David Hume alishawishiwa sana na wanafalsafa wa hisia za maadili kiasi kwamba yeye pia alishiriki wasiwasi wao kuhusu uhalisia wa maadili. Sasa, tulipokuwa tukimzungumzia, nilipendekeza kwamba alikuwa mtetezi wa maadili. Hiyo ni kusema, kusema kitu ni sahihi au kibaya ni kurejelea tu jinsi watu wanavyohisi kukihusu.

Lakini kulingana na tafsiri hii mpya, hisia hizo za kimaadili, hisia za kimaadili, ni ishara tu ambazo tunatambua jinsi ilivyo kwa uwazi. Mfano wa tafsiri hiyo ya Hume unategemea kauli ambazo Hume anaonekana kutoa kuhusu tofauti kati ya wema na uovu, ambazo zinasikika kana kwamba anazungumzia sifa za watu binafsi, za

wanadamu. Kwa hivyo ikiwa wema na uovu ni sifa za uwazi, basi kuna tofauti ya uwazi kati ya sifa hizo, na una usawa wa kimaadili, angalau katika hali ya sifa za kimaadili.

Kwa hivyo, suala hili la uhalisia wa maadili lilikuwa jambo la wasiwasi sana kwa wanafikra wa karne ya 18. Vivyo hivyo, Immanuel Kant, ambaye alikuwa mhalisia wa maadili, alijaribu kuepuka baadhi ya athari zinazoweza kama za kimaadili za sayansi hiyo ya utaratibu pamoja na uamuzi wake wa kisababishi, ambao, bila shaka, ungeondoa uwajibikaji wa kimaadili wa mtu binafsi na athari zake zisizo wazi za ubinafsi. Kwa hivyo, ni kwa kuzingatia hilo basi, kwamba Kant anaandika kuhusu maadili.

Sasa, mbinu yake ya maadili inafanana sana na mbinu yake ya metafizikia. Hapo, katika kuchunguza kitivo cha kujua, anachotafuta ni miundo ya awali, miundo ya kibinafsi inayounda jinsi tunavyofikiri na kuelewa, na pia kuona mambo. Katika ukosoaji wa sababu ya vitendo, anatafuta tena miundo ya kiakili, miundo ya kibinafsi, au kanuni tunazoleta katika mawazo yetu ya kimaadili.

Na tena, swali ni kama miundo hiyo ya mawazo yetu ni ya kibinafsi tu, kama ilivyokuwa kwa aina na kategoria, au kama ina uhusiano wowote wa kimalengo. Ili inapobainika kuwa muundo wa kibinafsi unahusisha hisia fulani ya wajibu, ya kuheshimu sheria ya maadili, swali ni kama kuna sheria yoyote ya maadili isiyo na kikomo. Unaona.

Na ingawa anahitimisha kwamba aina na kategoria zinazotumika katika sayansi na metafizikia ni za kibinafsi tu, inageuka kuwa kategoria zinazotumika katika maadili ni za upendeleo. Hiyo ni kusema, kuna uhusiano wa upendeleo. Kuna kitu kama wajibu wa maadili usio na upendeleo, kama tofauti ya upendeleo kati ya mema na mabaya, sheria ya maadili isiyo na upendeleo.

Kwa hivyo, katika mambo hayo, yeye ni mhalisia wa maadili. Sasa, ili kuona jinsi anavyofanya hivyo, lazima utambue kwamba anaona tena usanisinuru kama asili ya awali ya hukumu za kimaadili. Ili kwamba hukumu ya kimaadili, basi, inahusisha muunganiko wa aina mbili za pembejeo.

Kwa upande mmoja, pembejeo ya majaribio, na kwa upande mwingine, baadhi ya kanuni ya kipaumbele. Ili tunaposema wizi ni mbaya, unapata maelezo ya majaribio ya kitendo kinachojulikana kama wizi. Na unapata dhana ya makosa au ukosefu wa haki kama kanuni ya kipaumbele.

Kwa hivyo unachopata, basi, ni utangulizi wa kanuni ya a priori katika tafakari yetu ya maadili, katika ufahamu wetu wa maadili. Kanuni ya a priori ambayo inatumika kwa hali halisi. Inatumika kwa.

Haikudokezwa ndani. Lakini inatumika kwa hali halisi. Na hii ni kanuni ya awali , bila shaka, ni sharti la kategoria.

Sasa, una chaguo la awali kuhusu hili katika mkusanyiko. Kipande kidogo cha mwisho cha Kant katika mkusanyiko. Kipande cha mwisho katika mkusanyiko, kipindi.

Na hilo halitokani na ukosoaji wa mantiki ya vitendo, bali kutoka kwa misingi yake ya kimaadili ya kimetafizikia. Huenda baadhi yenu mmesoma nyenzo hiyo katika kozi yenu ya utangulizi. Na kumbuka kwamba anachofanya ni kuanza kwa kusema kwamba kuna jambo moja tu ambalo ni zuri bila masharti.

Hiyo ni kusema, Nia njema . Nia njema. Mkazo upo kwenye nia.

Kwa nia. Kwa tabia. Tabia ya ndani ya mtu binafsi.

Na ni wema wa tabia hiyo ya ndani ya maadili pekee unaoweza kuonekana kuwa mzuri bila sifa. Baada ya yote, mielekeo yetu ya asili inaweza kupotoshwa, kugeuzwa, au kupotoshwa. Tamaa zetu zinaweza kuwa za kujifurahisha.

Unaona. Ili kwamba hamu yetu ya furaha si kitu ambacho chenyewe ni kizuri na sahihi. Inaweza kupotoshwa.

Kwa hivyo anafanya tofauti dhahiri kati ya, kwa upande mmoja, mielekeo. Kwa sababu mielekeo inaelekea kwenye vitu vya majaribio. Sawa? Tofauti dhahiri kati ya mielekeo, kwa upande mmoja, na hisia ya wajibu, kwa upande mwingine.

Hisia ya wajibu inarejelea kanuni ya kipaumbele. Mielekeo inatarajia kuridhika kwa majaribio. Na ubora wa maadili unahusika katika ile ya kwanza.

Anafanya tofauti hiyo kwa njia nyingine. Kwa kuzungumzia masharti ya kinadharia kama tofauti na masharti ya kinadharia. Naam, unajua tofauti kati ya pendekezo la kinadharia na pendekezo la kinadharia.

Ya kinadharia ni kama iffy. Ukitaka hii, basi fanya ile. Itakuwa aina ya silojimu ya kimaadili ya kinadharia.

Ukitaka hili, basi fanya lile. Ili masharti ya kufikirika yaelekee kwenye malengo, matokeo, matokeo, mielekeo, na matamanio. Sawa? Na si mazuri bila shaka.

Kwa upande mwingine, masharti ya kategoria hayana maana kabisa. Unaona ? Bila sifa, masharti ya kategoria yanakuambia kilicho sahihi. Kwa hivyo ingawa anaanza kwa kusema kitu pekee kizuri bila masharti ni kutenda kwa hisia ya utashi, anaendelea wazo hilo la masharti yasiyo na masharti kabisa.

Ni nia njema, ndiyo, kutenda kwa heshima ya wajibu, si tu kwa mujibu wa wajibu. Kant hasemi, fanya wajibu wako. Naam, si kusema hivyo tu.

Kwa sababu anajua vizuri kwamba unaweza kufanya wajibu wako kwa sababu isiyofaa. Kama vile unaweza kuzingatia kikomo cha mwendo kwa sababu kuna gari la polisi linakufuata. Hakuna maadili mema katika hilo.

Unaona ? Lakini kufanya wajibu wa mtu kwa kuheshimu wajibu ndio aina ya kitu anachokitaka. Kisha anaendelea kukiendeleza kikamilifu zaidi. Akienda mbali hivyo peke yake, anaita maadili ya kawaida.

Kwa sababu, kwa kweli, ni aina ya ukweli wa kawaida ambao watu wengi wa kawaida mitaani wangeuelezea mara moja. Lakini anaendelea kuuendeleza kwa njia yake ya kifalsafa zaidi katika kujaribu kuelezea sharti lake la kategoria, ambalo anawasilisha katika aina tatu. Moja mara nyingi hujulikana kama kanuni ya universalizability.

Ya pili inatajwa siku hizi kama kanuni ya heshima kwa watu . Na ya tatu kama uhuru wa utashi, utashi huru. Neno moja kuhusu kila moja ya haya.

Uwezo wa kuwa wa ulimwengu wote. Kwamba unapaswa kutenda kulingana na kanuni. Kanuni ni kanuni ya maadili.

Kulingana na kanuni kwamba unaweza kutaka kama sheria ya maadili ya ulimwengu wote. Daima tenda kulingana na kanuni kwamba unaweza kutaka kama sheria ya maadili ya ulimwengu wote. Na tafsiri mbili za hilo zimeendelea.

, itakuwa kitu ambacho unaweza kukipata? Hiyo ni kusema kwamba watu wote wangekitambua kama kinachofungamana kimaadili. Uwezo wa kujumuisha wote. Tafsiri nyingine, ya kawaida zaidi, ni kwamba inawezekana kimantiki kutaka hilo ? Sasa, kitu ambacho kimantiki hakiwezekani kukifanya mapenzi yangukuwa ni kujipinga mwenyewe .

Kwa hivyo, ikiwa huwezi kimantiki kutaka iwe sheria ya maadili ya ulimwengu wote, ni kwa sababu itageuka kuwa sheria inayojipinga. Jambo la kujishinda. Ikiwa, kwa mfano, unajaribu kuchukua mkopo na kuahidi, kwa ahadi ya kuulipa ifikapo tarehe fulani, ukijua na unakusudia kutoulipa, kwa kweli unafanya hivi bila nia ya kutimiza ahadi hiyo.

Sasa, kanuni ambayo unaitekeleza, ikiwa itajumuishwa katika ulimwengu wote, ingekuwa kitu kama kila mtu angeweza, kama wangetaka, kutoa ahadi bila kurudisha hisia. Kwanza, kwa kweli hutoi ahadi. Unatoa ahadi ambayo si ahadi.

Pili, unaharibu taasisi nzima ya kuahidi kwa sheria ya ulimwengu wote. Hakutakuwa na kitu kama kuahidi, kwa hivyo itakuwa sheria inayojipinga yenyewe. Kwa hivyo, sharti la kategoria, basi, linasemwa kwa njia hiyo.

Tatizo la uundaji huo ni kwamba hutoa kigezo hasi , kinachokuambia kile ambacho huwezi kufanya, badala ya kigezo chanya. Kigezo hasi badala ya kigezo chanya. Sasa, hata hivyo, Kant anaendelea na uundaji wa pili ambao siku hizi unajulikana kama heshima kwa watu .

Njia yake ya kusema ni kwamba tunapaswa kila wakati, kuna uwezekano wa kuwa watu wote unaoendelea katika hili, tunapaswa kuwatendea watu kama malengo yao wenyewe badala ya kama njia pekee. Kamwe usimtendee mtu kama njia pekee. Daima kama lengo.

Sasa, hasemi kwamba watendeeni watu kama watu wabaya. Tunafanya hivyo wakati wote. Unanitumia sasa hivi kupata sifa.

Nami ninakutumia wewe kujipatia riziki. Ndiyo, hasemi kwamba hilo si sahihi. Lakini anasema kwamba katika njia tunazotumia watu, watendee watu hao kama wenye thamani ndani yao wenyewe.

Kwa nini hivyo? Naam, kwa sababu ni watu wenye busara na utashi wa kimaadili, kama kawaida. Ndiyo. Kwa hivyo inaunganisha kile ninachoomba mwenyewe, kwamba niheshimiwe kama kiumbe mwenye busara, anayeweza kufanya maamuzi ya kimaadili.

Kubadilisha hilo kwa njia chanya. Sasa, msisitizo juu ya heshima kwa watu umetumika sana katika, kwa mfano, maadili ya kisasa ya kimatibabu na maadili ya biashara. Imetengenezwa katika Chuo Kikuu cha Chicago, ambacho sasa kimestaafu, lakini bado kipo.

Kuna kanuni kama hii anaposema kwamba nikiomba heshima kwa mradi wangu wa maisha, basi uthabiti unahitaji kwamba niheshimu mradi wako wa maisha. Kwa nini naomba heshima kwa wangu? Kwa sababu mimi ni kiumbe mwenye busara, anayejiambulia mwenyewe. Unaona.

Kwa hivyo anasema kanuni ya uthabiti wa jumla, kama anavyoiita. Kanuni ya uthabiti wa jumla. PGC, inajulikana.

Na hii ndiyo njia ya jumla ya heshima kwa watu . Kwa hivyo hiyo ndiyo njia ya pili ya kutaja sharti la kategoria, na ni wazi, lina matumizi chanya zaidi. Sasa, inaonekana kwangu kwamba moja ya ugumu wa hili ni kwamba maana ya kumheshimu mtu inategemea jinsi unavyomfafanua mtu.

Na kama hujaridhika na utoshelevu wa kumfafanua mtu kama kiumbe mwenye mantiki tu, lakini ikiwa kuna zaidi katika dhana ya utu, basi hilo linahitaji kuelezwa wazi. Nami naelekea kusema kwamba kuna zaidi. Kwa hivyo, hii ni maadili yasiyokamilika.

Toleo la tatu la sharti la kategoria linahusisha tofauti yake kati ya utashi huru na, kwa upande mwingine, utashi usio na jina. Sasa, utashi usio na jina ni ule unaotawaliwa na mwingine. Utofauti.

Kutawaliwa na mwingine. Uhuru unamaanisha, bila shaka, kujitawala. Utashi wa kujitegemea ni ule unaojitawala wenyewe.

Hoja yake, kimsingi, ni kwamba sharti la kikabila linahitaji kwamba utende kwa nia yako njema. Unaona, linarudi kwenye wazo hilo. Kwamba iwe kitendo huru, cha kujiamulia, kinachotenda kwa nia yako mwenyewe, badala ya kutawaliwa, kuendeshwa, na tamaa na matarajio ya watu wengine, kuendana na umati, kufuata shinikizo la kijamii, kufuata tamaa zako mwenyewe, badala ya kutenda kwa nia huru, ukiwa mtumwa wa mielekeo yako mwenyewe.

Kwa hivyo hiyo ndiyo tofauti ya msingi. Sio kwamba inahusiana na kile amekuwa akisema. Amekosolewa hapa, kwa kweli, kwa kiwango hiki cha uhuru, ambacho kinapaswa kutawaliwa.

Kwa hivyo, Robert Adams, kwa mfano, anayefundisha katika UCLA, anaanzisha njia mbadala ya tatu ambayo anaiita mapenzi ya ki-theonomous. Mapenzi ambayo yanaongozwa na Mungu. Mapenzi ya ki-theonomous.

Kama Kant angeruhusu hilo, au alikusudia, ni swali zuri sana. Hilo lilikuwa sheria ya Mungu. Kwa hivyo, huenda ikawa ni mwelekeo ambao angefurahia.

Kwa vyovyote vile, nia yake kuu katika kuzungumzia utashi huru ni kurudi kwenye tofauti kati ya kutenda kwa heshima ya hiari kwa wajibu, tofauti na kufuata tu mielekeo na kujisalimisha kwa ushawishi wa nje. Kwa hivyo, hii ndiyo amri yake ya kikabila. Anazungumza kuhusiana na heshima kwa watu wa kile anachokiita ufalme wa mwisho.

Hiyo ni kusema, ukiwatendea watu kama malengo, badala ya maana, unachofanya ni kutetea kwamba jamii inapaswa kuwa ufalme wa malengo. Unajua, tuseme ufalme wa watu, wenye thamani sawa. Huu ndio msingi wa msisitizo wake juu ya haki za binadamu.

Kwa kuzingatia hilo, alipendekeza kile alichokiita Ligi ya Mataifa. Hapo ndipo Woodrow Wilson alipopata wazo hilo, moja kwa moja kutoka kwa Immanuel Kant.

Ana kitabu, Kant anaandika kijitabu kidogo kinachoitwa Amani ya Kudumu, ambamo anapendekeza hili.

Kwamba watu wenye busara, unaona, wanaotenda kwa nia njema, wanapaswa kukubaliana, kupanga mikataba, na mbinu ya ukandarasi. Kwa hivyo, heshima kwa watu husababisha wazo la ufalme wa malengo. Na katika kitabu chake cha kidini, ambacho tutazungumzia, anazungumzia ufalme huu wa malengo kama ufalme wa Mungu.

Unaona. Anaona hili kama wazo la kibiblia kuhusu ufalme wa Mungu. Sawa.

Maoni yoyote, swali, hadi hapo? Hilo ni rahisi sana, nadhani, mara tu unapoona anachofanya. David? Ndiyo. Yeye... Unaona, kitu pekee ambacho ni kizuri bila sifa ni nia njema.

Kwa hivyo, kitu pekee kinachostahili maadili ni kitendo kinachofanywa kwa hisia ya wajibu. Kutofanya wajibu wako kwa sababu mtu amesimama nyuma yako akiwa na hati ya kukamatwa. Sio wajibu wako kwa sababu, kwa kweli, una tabia ya kutofikiria.

Unaona. Na hakika si kuepuka wajibu wako kwa kushawishiwa na watu wa chumba kimoja wanaotaka kwenda mjini kulala usiku huo. Hapana, endelea kusoma Kant.

Kwa mfano, Christian anaomba kwamba Mungu abadilishe matamania yangu ili niweze kutaka kuwa... Loo, angefurahi sana kama matamania yako yangebadilishwa. Unaona. Hoja yake ni kwamba kutenda kwa tamaa ni jambo ambalo ni la kuamuliwa.

Sasa, wacha niendeleo kusesitiza hoja hiyo. Anachokibisha hapa katika uchambuzi wake wa nafsi ya kimaadili, sawa, katika uchambuzi wa uzoefu wa kimaadili, anachokibisha ni kwamba utashi uko huru unapotenda kwa busara kutokana na hisia ya wajibu. Unaongozwa na akili kutokana na hisia ya wajibu.

Kwa upande mwingine, ikiwa watafanya hivyo, badala ya... Ikiwa mtu huyo hafanyi kwa nia njema ya aina hiyo, lakini anafanya tu anachotaka kufanya, anafanya kazi katika kiwango cha majaribio ambapo mifumo ya sababu na athari ya sayansi ya utaratibu inahusika. Kwa hivyo, kwa kufanya tu kile unachotaka kufanya, kula bila kufikiria kama hiki ndicho unachopaswa kula, kwa mfano, kujibu bila kufikiria na kuvunja kile kinachopaswa kufanywa, kukifanya kipashe moto tu, unachofanya ni kutenda zaidi kama mnyama kuliko mwanadamu mwenye akili timamu. Unaona.

Kwa hivyo anajaribu kudumisha kwamba ukiishi katika kiwango cha hisia, ukifuata matamania, mielekeo, hisia, hisia pekee, unaona, wewe si huru. Hufanyi kama mwanadamu. Ingawa matamania yanaweza yasiwe mabaya, shughuli zinaweza zisiwe mbaya; anajali kuhusu ubora wa maadili wa mtu huyo.

Kitu pekee ambacho ni kizuri bila sifa ni nia njema. Loo, unajua, amekosolewa hapa. Hakika, alikuwa Mrusi.

Sijui ni kwa nini hilo lingekuwa ukosoaji. Lakini waandishi wengi wa Kiingereza huzungumzia kuhusu Mrusi aliye ndani yake. Alikuwa mchumba.

Ndiyo. Mchumba mwenye nidhamu sana. Majirani waliweka saa zao asubuhi wakati alipotembea barabarani kuelekea chuo kikuu.

Mtu wa aina hiyo. Kinachoning'inia, nadhani, ni hisia kwamba, na nadhani hii ndiyo msingi wa swali lako, David, kwamba kuna kitu kisicho cha kibinadamu kabisa kuhusu wazo la kutenda kwa hisia ya wajibu na kupuuza tamaa. Tamaa iliyotolewa na Mungu.

Labda tamaa iliyobadilishwa kwa ukombozi. Ndiyo. Naam, nadhani jambo la kusema katika utetezi wake ni kwamba anatambua kwamba tuna hamu ya asili ya furaha.

Anatambua kwamba hii ni hamu ya furaha aliyopewa na Mungu. Shida ni kwamba katika maisha haya, hayo mawili hayaungani. Unaona ? Kuna mengi yanayotukabili dhidi yetu ili yaungane.

Ndani yetu na nje yetu kuamini kiotomatiki matamania ya furaha. Na hicho ndicho kinachochangia kile unachokiona kikija baadaye kulingana na matokeo. Pete? Ndiyo, hasemi kwamba tunafanya hivyo kila wakati.

Yeye ni wazi kabisa kwamba kuna watu ambao watatenda kinyume na wajibu wao, watafanya kinyume, na kukataa sheria za maadili. Anajaribu kuingiza mawazo yake kuhusu kile ambacho theolojia inazungumzia kuhusu upotovu. Swali ni kama anafanya hivyo vya kutosha.

Historia yake ilikuwa ya Upaiti wa Kilutheri. Na Kierkegaard anamkosoa sana katika suala hili. Sio kwa sababu ya kuwa mpaiti wa Kilutheri, namaanisha, bali kwa kile Kierkegaard anachokiona kama mtazamo mzuri sana kuhusu asili ya mwanadamu.

Mtu mwingine huko nyuma, ndio. Ndiyo, unaona, swali hilo linamaanisha kwamba anasema tu, fanya wajibu wako. Na kwa hivyo unafanya nini ikiwa una majukumu yanayokinza? Lakini hasemi tu, fanya wajibu wako.

Anasema, tenda kwa hisia ya wajibu. Kwa hivyo jibu lake kwa swali lako lingekuwa kwamba katika kuchagua kati ya majukumu yanayokinza, unachagua kwa hisia ya wajibu. Hufanyi wajibu unaopendelea kufanya.

Unasema kwamba una mwelekeo zaidi wa kufanya hivyo, ni rahisi zaidi kufanya. Unafanya wajibu ambao, kama kiumbe mwenye akili timamu, unaamua ni wajibu wako kufanya. Sasa hilo linamtia katika matatizo fulani.

Naam, unaamua kwa upande wa heshima kwa watu . Kwa hivyo, kwa nadharia, anaweza kusema kwamba ikiwa wajibu A unapingana na wajibu B, na wote wawili ni wajibu kwa watu , jambo ambalo ni muhimu zaidi katika kumheshimu mtu anayehusika. Kwa njia hiyo, nadhani anaweza kubishana kwa upande wa maadili ya boti ya uokoaji.

Unajua ninachomaanisha ninaposema maadili ya boti ya uokoaji? Mipaka ambapo kuna watu wawili ambao wanaweza kupotea na mmoja tu ndiye anayeweza kuokolewa. Je, unakumbuka labda kwa nini unamwita mtu asiye na msimamo? Ndiyo, yeye ni, kwa maana, ndio, mara nyingi huchukuliwa kuwa, kwa maana kwamba hataki kuruhusu ubaguzi wa maadili. Tofauti na sheria za maadili.

Kwa maana hiyo, yeye ni mkweli kabisa kuhusu uongo. Hakuna mambo kama uongo unaoweza kuhalalishwa. Mwitikio wangu wa kwanza kwa swali lako ulikuwa kutoa mfano ule nilioupanda kuhusu kile ambacho ungefanya kama ungekuwa Amsterdam mwaka wa 1942 na Gestapo wakaja wakigonga mlango wakimtafuta msichana Myahudi unayemficha kwenye dari yako.

Ungesema, ungesema uongo, au ungefanya nini? Hapana, nadhani angalau kulingana na usomaji huo wa Kant, angesema, hapana, hupaswi kamwe kusema uongo. Ndiyo, haswa. Tulikuwa na msomi wa Kant hapa chuoni katika moja ya programu hizi za wanafalsafa wanaotembelea miaka michache iliyopita, Christine Korsgaard, ambaye wakati huo alikuwa katika Chuo Kikuu cha Chicago, sasa yuko Harvard.

Na alibishana katika moja ya mihadhara yake kwamba Kant hakuwa mtetezi wa haki kwa maana hiyo. Kwamba angeunda upya picha ili usiseme uongo. Unachofanya ni kuwaheshimu watu na kuwatendea wale wanaowadhulumu watu kwa njia inayowaficha ukweli.

Kitu cha aina hiyo. Nadhani hoja ni kwamba, ndio, unafikiri hiyo ni njia fiche, sivyo? Kuna njia mbili au tatu za kawaida ambazo wataalamu wa maadili hujibu swali lako. Unafanya nini majukumu yanapogongana? Kwanza, unafanya kazi kwa mpangilio wa majukumu.

Na wewe unaamua ni ipi iliyo juu zaidi. Sasa ndivyo nilivyokuwa nikimaanisha niliposema ni ipi muhimu zaidi katika heshima kwa watu . Nyingine ni kuanzisha sheria zinazosimamia tofauti za sheria za maadili.

Kwa maneno mengine, unaidhinisha kanuni ya maadili. Kwa hivyo hupaswi kusema uongo ni ufupisho tu wa kanuni ndefu zaidi ya maadili yenye sifa za kila aina. Kufafanua unachomaanisha kwa kusema uongo.

Kama vile baadhi ya wasomi wa Agano la Kale wanavyosema kuhusu amri, usiue. Kwa hivyo, katika muktadha huo, kuna sifa za kila aina zilizojengwa ndani yake. Unahitaji tu kuangalia katika muktadha ili kuona.

Sio sheria ya jumla. Ni sheria inayostahili. Kwa hivyo ni vigumu kujua hasa Kant anafanya nini.

Hivi ndivyo baadhi ya wataalamu wa Kant wanavyopata sifa zao, wanabishana kuhusu jinsi ya kumtafsiri Kant kwa njia hiyo. Unajua hisia yako ya wajibu ni nini? Hapana. Basi, huna haja ya kuwa na wasiwasi kuhusu kujua hilo.

Ukitenda kwa hisia ya wajibu, lazima ujue una hisia ya wajibu. Hapana, unamaanisha unaamua wajibu wako ni upi? Kwa shurutisho la kategoria. Hiyo ndiyo njia unayojua wajibu wako ni upi.

Je, ungekuwa unatenda kwa kanuni ambayo inaweza kuenezwa kwa wote? Je, ungekuwa unatenda kwa heshima kwa watu? Je, ungekuwa unatenda kwa hiari huru? Ni jinsi unavyojua. Ni jinsi unavyoamua. Hapana, hakupi orodha nzima ya sheria.

Hutaki kitabu cha sheria za maadili. Lazima ufanye maamuzi ya kimaadili katika hali ambapo hakuna sheria hata kidogo. Hivyo ndivyo maadili ya kimatibabu na maadili ya kibiolojia yanavyohusu leo.

Chochote? Hapana, mawazo ya kimaadili yanahusu jinsi kanuni za msingi zaidi za kimaadili zinavyoathiri maamuzi yetu. Au ikiwa tunajaribu kuunda sheria za kimaadili ambazo tunapaswa kuzifuata. Unaundaje sheria hizo za kimaadili? Jibu linategemea sharti la kategoria.

Sema hilo tena. Hasa. Kwa msingi wa shurutisho la kategoria.

Hii hapa, kanuni ya a priori, ni sharti la kategoria. Njoo kwa njia hiyo nyingine. Baadhi yenu mmeniona nikizungumza hivi hapo awali.

Lakini naona inasaidia kutofautisha kati ya viwango vinne vya majadiliano ya kimaadili. Kesi maalum. Kanuni ya eneo.

Sheria inayotumika katika eneo la uwajibikaji wa kimaadili, kama sheria dhidi ya uongo. Kanuni za jumla. Hiyo ni kusema, kanuni zinazotumika katika kila aina ya eneo la uwajibikaji.

Kwa maisha yote ya kimaadili. Na kisha msingi ambao kanuni hizo hutegemea. Ambayo ingekuwa msingi wa kitheolojia.

Au msingi wa kifalsafa wa aina fulani. Au msingi wa kimetafizikia. Sasa, katika kisa cha Kant, kanuni hiyo ni sharti la kategoria.

Sharti la kategoria. Anaweza kuwa na kanuni kuhusu kusema ukweli. Ambayo inategemea sharti la kategoria.

Kusema uongo si kuheshimu watu . Nadhani naweza kukudanganya, kukudanganya, na kukudanganya kwa uongo wangu. Si kuheshimu watu .

Kwa hivyo sheria inategemea hilo, na hilo linatumika kwa kesi hiyo. Kwa hivyo unajua ni jambo gani sahihi la kufanya katika kesi fulani? Naam, kwa kawaida tunaangalia sheria. Una sheria fulani za maadili.

Una mafundisho fulani ya kimaadili ya kibiblia yaliyo wazi. Kuna viwango fulani vya maadili ya kijamii. Kanuni za kitaaluma za maadili.

Chochote kile kinachoweza kuwa. Lakini unapojaribu kuunda sheria kama hizo au kujaribu kushughulikia migogoro kati ya majukumu ya kimaadili katika ngazi ya sheria, basi unarudi kwenye kile ambacho kanuni ya jumla inahitaji. Nadhani kuna kipengele kingine kinacholisha majadiliano ya kimaadili, na hicho ndicho ninachokiita imani za msingi.

BB. Imani za msingi. Unajua, ikiwa unashughulikia maswali katika maadili ya biashara, basi imani yako ya msingi kuhusu maana na madhumuni ya kazi, ya shughuli za kiuchumi, inahusika.

Ikiwa unashughulika na masuala ya maadili ya kimatibabu, basi imani yako kuhusu madhumuni ya huduma ya kimatibabu inahusika. Na kuna machapisho, kwa mfano, kwamba kutoka kwa mtazamo wa Kikristo, kuhusu mtazamo wa taaluma ya kimatibabu kwamba tunao ili kupanua maisha ya binadamu kwa gharama yoyote ile kwa mgonjwa. Sio tu gharama za kiuchumi, bali pia gharama za mateso.

Kukawia. Kubishana kwamba kutoka kwa mtazamo wa Kikristo, kifo ni kitu kinachopaswa kukubaliwa. Hakikataliwa bila kikomo.

Na kwamba uhifadhi wa maisha sio lengo kuu. Sio hoja ya euthanasia hai. Lakini ni hoja dhidi ya njia za ajabu za kupanua maisha wakati, kwa viwango vyote vya asili, maisha yanakaribia kuisha .

Kwa hivyo, imani za msingi. Nina swali kuhusu kategoria zenyewe. Kategoria hizi za A4 je, zina uhalisia sawa na metafizikia ? Ndiyo, unaona, nimeanza leo kwa kumzungumzia Kant kama mhalisia wa maadili.

Unaona, shurutisho la kategoria, usiziite kategoria. Kuna shurutisho moja la kategoria. Hizi ni njia tatu za kuzitaja .

Sharti la kimaadili ni njia yake ya kutofautisha mema na mabaya. Unaona ? Sasa, je, anaunda tofauti? Hapana, hii ndiyo njia yake ya kutambua tofauti ambayo tayari ipo. Unaona ? Haki ya kimaadili na makosa ya kimaadili ni vitu viwili tofauti sana.

Tunajuaje ni ipi ni ipi? Kwa kutumia shurutisho la kategoria. Inaonekana ni ajabu kwangu kwamba angekuwa mkweli wa maadili ilhali katika metafizikia, anaamini katika jambo la ajabu. Ah, lakini alikuambia kwamba angekuwa mwishoni mwa ukosoaji wa kwanza.

Ndiyo, sasa soma sehemu hiyo ya mwisho katika ukosoaji wa kwanza. Unakumbuka anapozungumzia imani, imani ya kimaadili kama tofauti na imani ya kimaafundisho. Sasa, kwa nini? Naam, katika hatua hii, anachofanya ni kuzungumza kuhusu uzoefu wa kimaadili.

Uzoefu wa kimaadili hutokea wapi? Ndani ya akili, kushindana na wajibu wa kimaadili kuhusiana na matamania na mielekeo. Kwa maneno mengine, uzoefu wa kimaadili kama huo si uzoefu wa ulimwengu wa anga za juu kabisa. Unaona ? Na hivyo aina na kategoria zako za sayansi na metafizikia hazijilazimishi zenyewe kwenye mawazo yetu ya kimaadili.

Unaona ? Kwa hivyo ni katika maisha yetu ya maadili, katika maisha ya ndani ya roho ya mwanadamu, kwamba una mlango wazi wa kuingia katika asili ya uhalisia. Ndiyo maana ni kwamba dhana potofu na mapenzi ni matokeo ya Kant. Unaona, zamu ni kugeuka kutoka kutazama ulimwengu wa nje wa sayansi hadi ulimwengu wa ndani wa sayansi.

Sasa, hayo yalikuwa mapinduzi yake ya Copernicus, sivyo? Ndiyo. Kwa hivyo mapinduzi ya Copernicus yana athari kubwa sana. Unakumbuka tulipozungumzia athari za Kant katika dhana potofu za karne ya 19, mapenzi, na mengine yote? Naam, unaanza kuyaona hapa katika suala la maadili.

Kant si mtu wa mapenzi, lakini mara nyingi huitwa mtu mwenye maadili bora. Hiyo ni kusema, mtu anayeelezea ukweli wa mwisho kwa maneno ya kimaadili, kwa maneno ya mema na mabaya. Mtu mwenye maadili bora.

Kwa hivyo Mungu wa Kant ni mungu wa maadili. Je, sivyo, ikiwa kila mtu ana kanuni ya APRI, je, si pia ni ya kuamua sana? Kama, kwa watu kuwa kama... Hapana. Hapana,

ukweli kwamba katika uchunguzi na uchambuzi wa uzoefu wa maadili unaougundua kwa njia ya kupita mipaka, sharti hili la kategoria, halimaanishi kwamba kila mtu anapaswa kufuata kanuni hiyo.

Kama kuna uhuru wa utashi, unaweza kuikataa kanuni hiyo. Unaona ? Na hivyo ndivyo baadhi ya watu wanavyofanya. Ni nini kilichosemwa na shetani katika Paradise Lost ya Milton? Uovu, uwe wema wangu.

Unaona, hiyo ndiyo nia mbaya. Hiyo siyo nia njema, hiyo ni mbaya. Sasa, kama asingekuwa mtu asiye na msimamo thabiti, unaona, kama asingesitiza uhuru wa nia, ungekuwa sahihi.

Ungekuwa mtu mwenye msimamo thabiti. Lakini kanuni si kanuni inayoamua maamuzi yako. Kanuni ni kanuni ambayo akili inaweza kuiona katika kuongoza utashi.

Unajua? Ndiyo, sawa, shikilia simu kwenye hiyo, sivyo? Hebu kidogo. Hadi sasa, sehemu pekee ya jibu tunaloweza kupata ni kwamba aina hii ya uzoefu wa kimaadili haitegemei aina na kategoria zinazotumika kwa metafizikia. Sawa, hebu tuchukue hatua hii inayofuata kuelekea matokeo.

Na unaweza kuona tayari jinsi anavyoshughulikia suala la uhuru. Uhuru wa utashi ni matokeo ya wajibu wa kimaadili. Hiyo ni kusema, tukisema kwamba maadili yanajumuisha kutenda kwa hisia ya wajibu, basi ikiwa maadili yana maana yoyote, lazima kuwe na uhuru wa kutenda kwa hisia ya wajibu, ambayo ina maana uhuru wa utashi.

Kwa hivyo, ingawa hathibitishi uhuru wa utashi, ni matokeo ya simulizi lake la uzoefu wa kimaadili, la uzushi wa maadili. Unaona ? Ikiwa yuko sahihi kuhusu suala hili la wajibu, basi inafuata kwamba tuna uhuru wa utashi. Ninaiita matokeo.

Sio uthibitisho hapo. Inaonekana kudokezwa katika yale yaliyopita. Lakini anaenda mbali zaidi ya hapo.

Na kama la kwanza ni matokeo ya kimantiki, la pili ni dhana zaidi ambazo tunaongozwa nazo kwa kuzingatia maadili. Dhana za ziada. Hiyo ni kusema, kufanikiwa kwa nia njema, kitu pekee ambacho ni kizuri kiakili, kufanikiwa kwa nia njema katika maisha haya, hakukamilishwi kamwe.

Hufikii ukamilifu wa kimaadili katika maisha haya. Zaidi ya hayo, kuna hamu ya asili ya furaha iliyotolewa na Mungu, ambayo haipatikani kikamilifu katika maisha haya, huku ukifuata wajibu mbele ya matamanio ya mtu. Kwa hivyo, kwa sababu hizi zote mbili, lazima kuwe na mwendelezo wa maisha haya, ambapo ukuaji wako wa maadili unaendelea na huzawadiwa furaha.

Kutokufa kwa roho ni hitaji la vitendo. Na anachomaanisha kwa vitendo ni kwamba ni muhimu kutumia akili ya vitendo. Sababu ya vitendo ni mawazo ya maadili.

Hiyo ni kusema, ikiwa mawazo ya kimaadili yana mantiki yoyote, lazima udhanie, zaidi ya hayo, maisha ya baadaye, ambapo jitihada ya kimaadili, jitihada ya mema, nia njema, zinaweza kupatikana. Zaidi ya hayo, ikiwa kutakuwa na maisha ya baadaye ambayo hilo linawezekana, basi tunapaswa kudhanika kuwepo kwa kiumbe mwenye maadili ambaye angehakikisha furaha inayolingana na wema wa mtu. Kwa hivyo una dhana mbili muhimu za kimaadili za busara ya vitendo .

Kutokufa kwa roho ni kwa Mungu. Sasa, anachofanya katika kitabu chake cha dini ni kutamka sehemu hiyo yake kwa ukamilifu zaidi. Anatamka sehemu hiyo yake kwa ukamilifu zaidi.

Na wacha nikupe muhtasari mfupi wa hilo kwa njia hii. Anachofanya ni kujaribu kuona uhusiano kati ya mambo aliyoyaelezea katika ufahamu wa maadili na dhana ya Mungu na mtazamo wa kidini wa kitamaduni, mtazamo kuelekea Mungu. Sasa, katika ufahamu wa maadili , tunachopata ni kwamba sababu, kupitia sharti la kategoria, sababu hutunga sheria, hutuambia kilicho sahihi, hutuambia cha kufanya.

Akili hutunga sheria. Ndiyo, unaona, katika uhusiano huo, kuna dhana ya Mungu kama mtoa sheria mtakatifu na mwadilifu mwenye mtazamo unaofaa wa kidini wa heshima, hofu, unaojumuisha utii. Ufahamu wa maadili pia huonyesha mwelekeo wa asili wa furaha, mara nyingi katika mvutano na kile ambacho sababu hutunga sheria.

Sambamba na hili ni kutambua kwamba Mungu ndiye mtoaji mwema anayebariki utii wetu. Na mtazamo wa kidini, bila shaka, ni ule wa upendo wa shukrani. Katika dhamiri ya maadili, pamoja na ufahamu wa maadili, badala yake, kuna uzoefu wa dhamiri , yaani, wa kitu kinachokusukuma, kinachokuchoma, unapokuwa na dhamiri mbaya.

Na uhusiano hapa ni dhana ya jaji mwadilifu anayehukumu thamani ya kimaadili ya kitendo. Na, ipasavyo, mtazamo wa kidini wa heshima, hofu ya sheria, na kadhalika. Sasa, ni vigumu kujua hasa anamaanisha nini.

Je, anasema tu kwamba Mungu ambaye tunayemdhanika kuwa yupo lazima awe aina hii ya Mungu? Na hivi ndivyo Mungu alivyo kweli? Ndiyo, mimi ndiye. Na hivi ndivyo tunavyopaswa kumjibu? Je, ndivyo anavyosema? Au anasema kwamba dhana ya Mungu na maisha ya kidini ni makadirio ya kisaikolojia ya uzoefu wetu wa kidini, wa uzoefu wetu wa kimaadili? Sasa, njia ya mwisho, bila shaka, inachukuliwa na tafsiri za kidini za kibinadamu, za kiasili, na tafsiri ya awali kwamba hivi ndivyo Mungu alivyo, jinsi ilivyochukuliwa na mbinu za kidini za kitamaduni zaidi, zenye sifa. Na kutokana na mbinu hii ya kuzungumza kuhusu Mungu, baadhi ya mito ya awali ya theolojia huria ya karne ya 19 iliibuka.

Kwa sababu ikiwa theolojia yako ni mwendelezo tu wa maadili yako, basi una mbinu mpya ya theolojia, ambayo haifikii mbali kama ufunuo wa kibiblia. Kwa hivyo aina moja ya theolojia huria ya karne ya 19 iliibuka kutoka kwa mawazo ya Kant wakati huu. Kwa bahati mbaya, Kant aliapa katika barua kwamba aliandika kwamba ikiwa angeandika kuhusu dini ya Kikristo, angeshtakiwa kwa kufanya hivyo, unaona, na alikatazwa kufundisha au kuchapisha.

Katika kujitetea, alijitetea. Sasa, kwa mtu aliyesema kwamba kusema uongo siku zote ni makosa, itakuwa vigumu kufikiria kwamba alisema hivyo. Lakini mjadala unaendelea.

Zaidi ya hayo, katika kitabu cha kidini, anachofanya ni kuzungumza kuhusu ufalme wa Mungu. Kuzungumza kuhusu Kristo. Kristo, unaona, anawakilisha katika dini ya Kikristo wazo la ukamilifu wa maadili.

Mfano mzuri. Kifo cha Kristo ni mfano mkuu wa kutenda kwa kuwajibika. Sio mapenzi yangu, bali yangu.

Na kwa hivyo, Kant, katika muktadha huo, alizaa kile kilichojulikana kama nadharia ya mfano wa upatanisho. Nadharia ya mfano. Umuhimu wa kifo cha Kristo ulikuwa katika kutoa mfano bora wa maadili.

Na kama hayo ndiyo yote yaliyosemwa, basi ni wazi kwamba mila za Kikristo za Kiorthodoksi zitampinga Kant. Angalau haitoshi. Sasa, kama alikusudia kuwe na zaidi ni vigumu kujua.

Ni wazi kabisa kwamba kichwa cha kitabu chake hakijidai kusema kila kitu kuhusu dini kinachoweza kusemwa. Lakini ni kile tu kinachoweza kusemwa ndani ya mipaka ya akili pekee. Labda jambo muhimu ni wakati huu, kwamba ingawa Mwangaza ulitaka kuonyesha ukweli wa msingi wa dini, Kant hajaribu.

Ushahidi wa aina hiyo wa kimetafizikia hauwezekani. Lakini anasisitiza kwamba ni busara kudhani ukweli wa msingi wa dini. Unaona? Na ni mshikamano wa jumla wa mantiki wa mpango unaotokana unaomhusisha mtoaji wa sheria za maadili na kadhalika, ambao hufanya iwe rahisi na ya busara kudhani.

Kwa hivyo, kuhusu kuhalalisha imani, itabidi useme kwamba Kant kweli ni mshikamano katika suala la mshikamano wa jumla wa jambo hilo.